

Piśmiennictwo

1. Bredow-Stechow W.: Mitt. dt. Landw. Ges. 85, 1076, 1970.
2. Brüggemann J., Bronsch K.: Z. Tierphysiol. Tierernähr. Futtermittelk. 14, 93, 1959.
3. Czakala St., Rakalska Z.: Bull. vet. Inst. Puławy 22, 24, 1971.
4. Egan A. R.: Aust. J. exp. Agric. Anim. Husb. 55, 131, 1972.
5. Gamčík P., Saškala J.: Zaburzenia płodności u bydła, PWRiL, Warszawa, 1971.
6. Hennig A.: Tierzucht 6, 298, 1967.
7. Jaškowski L.: Bull. vet. Inst. Puławy 21, 1, 1971.
8. Lamond D. R.: Anim. Breed. Abstr. 3, 359, 1970.
9. Legel S.: Fortpfl. Besam. Haust. 4, 244, 1970.
10. Loda P., Baboni G. C.: Riv. di Zoot. 43, 102, 1970.
11. Morrow D. A.: J. Am. Vet. med. Ass. 7, 761, 1969.
12. Müller R.: Kraftfutter 7, 340, 1963.
13. Praca zbiorowa: Fizjologia mineralnego żywienia roślin, PWRiL, Warszawa, 1965.
14. Ryś R.: Roczn. Nauk Roln. 77-B-4, 949, 1961.
15. Dietsen S. W. J. van: Der Tierzüchter 23, 1971.
16. Wettke K., Jahn J.: Dt. tierärztl. Wschr. 78, 437, 1971.

Adres autora: mgr inż. Paweł Lorek, 43-430 Skoczów, ul. Wzgórze 2.

Лёрэк П., Окoньски Е. — Попытка установления взаимозависимости между уровнем фосфора и марганца в почве и кормах а результатами искусственного осеменения коров.

В виду противоречивых мнений в этом деле ответственные исследования провели в районе Бельского и Тешинского уезда. Полученные данные не указывают на взаимозависимость между содержанием фосфора в почве и результатами искусственного осеменения коров. Принимая во внимание, что высокий уровень фосфора в почве не всегда сопровождается возможностью его полного использования растениями добавочно исследовали

содержание фосфора в 299 образцах сена их Бельского уезда и проанализировали влияние этого фактора на оплодотворяемость коров. Также и в этом случае никакой зависимости не нашли. Дальнейшими исследованиями установили, что при повышении уровня марганца в сене можно заметить некоторую тенденцию понижения процента оплодотворяемости, но эти данные статистически не подтверждаются.

Lorek P., Okoński J. — A trial to find some correlations between the level of phosphorus and manganese and the results of artificial insemination in cows.

The influence of low concentrations of P in soil on the results of insemination of cows has not been fully explained yet. The controversial results obtained by many investigators prompted us to analyse this problem in the Biała and Cieszyn districts. The obtained results did not point to the existence of any relationship between the concentration of P in soil and the conception rate. Because the high percent of P in soil does not always enable vegetables to utilise it, the authors determined the content of P in hay (299 samples) and analysed the influence of P content on the conception rate in the Biała district. In this case there were not found any relationship either. In the view of many articles, manganese appeared to be the element which plays the main role in reproductive processes in animals. Therefore the authors tried to find also the relationship between the level of manganese in the samples of meadow hay from the Biała district and a conception rate. The obtained results point to the diminution of conception rate in relation to the increase of Mn content in hay. The observed relationship was not confirmed statistically.

JÓZEF FLIS

Przyczyny nieprzydatności rozplodowej knurów występującej w woj. kieleckim

Z Zakładu Higieny Weterynaryjnej w Kielcach

Dane piśmiennictwa lat ostatnich sygnalizują u knurów hodowlanych występowanie nieprawidłowości w obrazie makro- i mikroskopowym nasienia (2), w budowie histologicznej jąder oraz w popędzie płciowym i zdolności krycia i zapłodnienia loch (3). Z prac Wałkowskiego (2, 3), Biwejnisa-Kłosowskiej i Wałkowskiego (1) wynika, że stwierdzane nieprawidłowości miały charakter wrodzony, a także nabyte w czasie eksploatacji i były przyczyną eliminowania z rozplodu 10% badanych knurów.

Celem podjętych badań własnych było prześledzenie przyczyn nieprzydatności rozplodowej knurów przeznaczonych do rozplodu w punktach kopulacyjnych w woj. kieleckim. Motywem podjęcia tych badań była próba eliminowania jednego z czynników niekorzystnie wpływających na założenia planowe wzrostu pogłowia trzody chlewnej.

Materiał i metody

Materiał badawczy stanowiło 1561 sztuk knurków w wieku 6 miesięcy, przewidzianych przez Wojewódzką Stację Oceny Zwierząt w Kielcach do rozplodu w punktach kopulacyjnych.

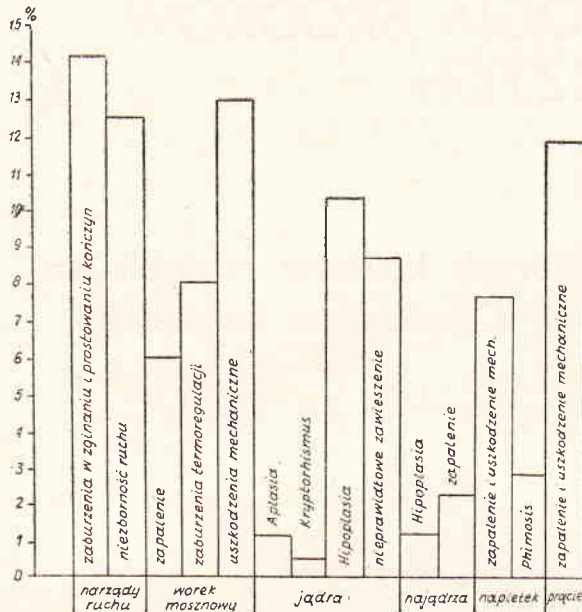
Knurki te w 1972 r. poddano badaniom klinicznym, przeprowadzonym w miejscu ich odchowu. Polegało ono na ocenie ogólnego stanu zdrowia, kontroli zwierzęcia w ruchu oraz szczegółowym badaniu dostępnych oglądaniem i omacywaniem odcinków narządu rozrodczego knurów.

W ocenie nieprzydatności rozplodowej knurów zastosowano kryteria podane w instrukcji tymczasowej Ministerstwa Rolnictwa, Departamentu Weterynarii (4).

Wyniki

Z przebadanej ilości 1561 sztuk, eliminowano z rozplodu 184 knury z powodu stwierdzenia u nich różnych wad. Stanowiło to 13,4% ogólnej liczby badanych zwierząt.

Rodzaj i procentowy udział stwierdzonych nieprawidłowości wpływających na nieprzydatność rozplodową knurów przedstawia ryc. 1.

Ryc. 1. Rodzaj i procentowy udział nieprawidłowości u 184 knurków nieprzydatnych do rozplodu.

Wynika z niej, że u 26,6% eliminowanych knurów stwierdzono nieprawidłowości w narządach ruchu. Były to zaburzenia w zginaniu i prostowaniu kończyn oraz niezborność ruchu. U 27,5% eliminowanych z rozplodu knurów zanotowano w układzie rozrodczym stany zapalne, zaburzenia termoregulacji i uszkodzenia mechaniczne worka mosznowego, u 20,5% aplazję, hypoplazję, nieprawidłowe zawieszenie jąder i wnetrostwo, u 3,3% hypoplazję i stany zapalne najądrzy, u 10,3% stulejkę, stany zapalne i uszkodzenia mechaniczne napletki i u 11,8% stany zapalne i uszkodzenia mechaniczne prącia.

Omówienie wyników

Przeprowadzone badania przyczyn nieprzydatności rozplodowej knurów wskazują, że w warunkach woj. kieleckiego u badanych zwierząt wystąpiły one na tle zmian patologicznych w układzie płciowym i narządach ruchu knurów. Stwierdzone nieprawidłowości u 78,4% eliminowanych knurów mogły mieć związek z niewłaściwym środowiskiem zewnętrznym. Charakteryzowały się one stanami zapalnymi i uszkodzeniami mechanicznymi narządów rozrodczych oraz zaburzeniami ruchu. Zanotowane u 21,6% wybrakowanych knurów zmiany patologiczne miały charakter — wrodzonych. Dominującymi w nich wadami były hypoplazja jąder zanotowana u 10,3% i nieprawidłowe zawieszenie jąder u 8,6% eliminowanych knurów, natomiast rzadziej występowała aplazja jąder — 1,1% hypoplazja najądrzy — 1,1% i wnetrostwo — 0,5% wybrakowanych z rozplodu knurów.

Wnioski

Przeprowadzone badania pozwalają wyciągnąć następujące wnioski:

1. Przyczynami nieprzydatności rozplodowej knurów w warunkach woj. kieleckiego są: stany zapalne i uszkodzenia mechaniczne narządów rozrodczych (51,8%), zaburzenia ruchu (26,6%) oraz zmiany patologiczne w układzie płciowym knurów o charakterze wrodzonym (21,6%).

Piśmiennictwo

1. Biwejniś-Kłosowska D., Wałkowski L.: Z. Probl. Post. Nauk rol. 95, 193, 1969/1970.
2. Wałkowski L.: Z. Probl. Post. Nauk rol. 67, 255, 1966.
3. Wałkowski L.: Z. Probl. Post. Nauk rol. 124, 119, 1971.
4. Instrukcja tymczasowa Ministerstwa Rolnictwa, Departamentu Weterynarii z dnia 17.XI.1971 nr Wet. j. 11/30/71 (nie publikowana).

Adres autora: dr Józef Flis, 26-025 Dyminy 160 m. 7, pow. Kielce, ZHW.

SMITH P. C., CUTLIP R. C., PAGE L. A.: Patogenność szczepu *Chlamydia psittaci* izolowanych z jelit bydła dla nowonarodzonych cieląt. (Pathogenicity of a strain of *Chlamydia psittaci* of bovine intestinal origin for neonatal calves). Am. J. vet. Res. 34, 615—618, 1973 (5).

Szczep *Chlamydia psittaci* izolowany z kału klinicznie zdrowych krów powodował ostre zapalenie tchawicy, śródmiąższowe zapalenie płuc i biegunkę u nowonarodzonych cieląt pozbawionych siary, zakażonych dotchawicowo lub doustnie. Dawka zakaźna wynosiła 10^6 średnich dawek letalnych dla zarodka kurzego. U zakażonych cieląt występowała gorączka trwająca 3—10 dni, ostry kaszel, wilgotne rżenia nad płucami oraz przemijająca biegunka. *Chlamydia* izolowano w badaniach rutynowych z płuc, oskrzeli, nerek, śledziony, jelit cienkich i grubych oraz z kału. Rzadziej izolowano je z krwi, wycieku z jamy nosowej i mazi stawowej. Na sekcji stwierdzano ceglasty wysięk w tchawicy oraz drobne koloru żywo-czerwonego ogniska konsolidacji w płatach dolnych i przednich płuc. Badanie serologiczne cieląt w kierunku zakażenia wirusem IBR, PI-3 i *Chlamydia psittaci* wypadły ujemnie.

Z.

STEWART W. C., CARBREY E. A., KRESSE J. I.: Transplacentarne zakażenie pomorem u wrażliwych macier. (Transplacental hog cholera infection in susceptible sows). Am. J. vet. 34, 637—640, 1973 (5).

Wrażliwe maciory w różnych okresach ciąży (5—91 dzień) zakażano atenuowanym lub zjadliwym szczepem (Ames) wirusa pomoru świń łącznie z surowicą przeciwpomorową. Obecność wirusa w migdałkach, śchłowych węzłach chłonnych, śledzionie, nerkach i płucach nowonarodzonych prosiąt określano metodą immunofluorescencji na hodowli tkankowej. W przypadku uzyskania wyników ujemnych zakażano pobranym materiałem wrażliwe prosięta. Zakażenia transplacentarne stwierdzono u 4 macier po zakażeniu zjadliwym szczepem i podaniu surowicy w dawce 35 lub 75 ml. Na zakażenia intraplacentarne istotny wpływ wywierała dawka surowicy odpornościowej oraz okres ciąży. Wszystkie maciory u których stwierdzono zakażenia intraplacentarne płodów były w 1 miesiącu ciąży. Nie stwierdzono natomiast występowania zakażeń intraplacentarnych u macier zakażonych szczepem atenuowanym, którym podano surowicę odpornościową oraz u 8 macier zakażonych szczepem zjadliwym u których zastosowano surowicę odpornościową w dawce 35—75 ml.

Z.